

Universal Declaration of Human Rights - Gagauz

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki İnsan hakları merkezi

Basılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tanıması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnäe usluluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêêr insannın üzü, hem ani ölä bir dünnäe kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzım korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzım halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinähem da adanarlan karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotial ilerlemesina yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktäyaşamak koşullannı iileştirmäe; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmısı bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirir bu İnsan Hakların Cümlä Deklaraşıyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzım özensinnär çözmeä hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraşıyayı savaşınnar aydınlatmaklan hem üüretmäklän yardım etmeä bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naşional hem halklararası progresiv işlärlän onnarın tanıttırılmasına hem tamannamasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzım biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lääzım olsun hepsi bu Deklaraŧiyada bildirilän haklar hem serbestliklä, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil lääzım yapılsın hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımını mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamal mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakı var.

Yazı 4

Kimsey diil lääzım tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lääzım zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakı daava subyektı olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsi insannarın birtakım hakı var bu Deklaraŧiyayı bozan diskriminaŧiyadan hem bölä diskriminaŧiya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanııı hakı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer kostituŧiya ya kanon tarafından ona verilän haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılınsın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmek için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadıını göstermek için var hakı, cümlä birtakımlık temelindä, istemäa onun daavasası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

1. Herbir kabaatlı bulunan insanın hakı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylıı verilmediysä.

2. Kimsey yok nasıl cezalandırılırsın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması içiıı yada yapmaması için, eer yapıldıı zamanda o cürüm nañional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıtta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılırsın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun eviııä, onun Yazışma saklılıına yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var hakı kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

1. Herbir insanın var hakı serbest er diıştırmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.

2. Herbir insanın var hakı çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmää memleketinä.

Yazı 14

1. Herbir insanın var hakı sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.

2. Bu hak yok nasıl kullanılırsın, eer sıkıştırma yapılrısa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem prinñiplerinä karşı gidän işlär için.

Yazı 15

1. Herbir insanın var vatandaşlık hakı.

2. Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlıı yada onun hakı kendi vatandaşlıını diıştırmää.

Yazı 16

1. 1.Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var hakı, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kumıaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayırılarkan.

2. Evleimäk olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllıınnan.

3. Aylä- cümleinin bir natural hem ana kısmı hem onun var hakı cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

1. Herbir insanın var hakı mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.

2. Kimseyin elindän zakonsuz mal diil lääzım alınsın.

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmäk, üz hem din hakı; bu haka girer serbestlik diıştırmää kendi diiııini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına eki başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var hakı serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

1. Herbir insanın var hakı uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.
2. Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaa girsii nesoy-sa kurılışa (asotiatieyä).

Yazı 21

1. Herbir insanın var hakı pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşların aracılıınan.
2. Herbir insanın var birtakım hakı kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.
3. Halkın isteyişi läüzüm olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları läüzüm yapılsınar universal hem birtakım seçim hakınan, saklı kiyat atmaklar yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlar.

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, hakı var sotal yardımına hem onun saygılıın yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için läüzüm olan ekonomika, soşial hem kultura hakların gerçekleştirmesinä national yardımnarı hem milletlärarası işbirlii yolunnan hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

1. Herbir insanın var hakı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.
2. Herbir insanın var hakı hiçbir ayırıntısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.
3. Herbir çalışan insanın var hakı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, läüzüm olduynan, eklener başka sotal yardımnarı.
4. Herbir insanın var hakı kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.

Yazı 24

Herbir insanın var hakı dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinina (otpuskaya).

Yazı 25

1. Herbir insanın var hakı ölä yaşamak uuruna, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem läüzüm olan soşial izmetleri, angısı läüzüm olêr korumaa saalını hem varlıını, kendisinin hem aylesinin, hem hakı yardımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtärlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.

2. Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım hakı. Hepsi uşaklar, duuan evlilikä ya evlilik dıışında, läüzüm kabletsinnär birtakım sotial yardımı.

Yazı 26

1. Herbir insanın var üürenmək hakı. En az başlantı hem genel üürenmək läüzüm olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmək läüzüm olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol läüzüm açık olsun herkezinä, üüsek üürenmək tä läüzüm hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.

2. Üürenmək läüzüm ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Üürenmək läüzüm yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsun hepsi milletlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.

3. Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmək forması ayırmaa.

Yazı 27

1. Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesinde hem faydalanmaa onun hayırlarınnan.

2. Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan oıun yaptıı bilim, literatūra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soşial hem halklararası düzenä, aııgısında bütün haklar hem serbestliklär, sıralanan bu Deklaraşiyada, gerçek olabileceklär.

Yazı 29

1. Herbir insanın cümlä karşısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.

2. Haklarını hem serbestliklerini gerçekleştireärken herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, angısı kanona göre uygulanmış saade neetlän gerçekleştirmää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.

3. Bu hakların hem serbestliklerin gerçekleştirilmesi hiçbir türlü diil läüzüm aykırı gitsin Birleşmiş Milletlär Kurulun neetlerinä hem prinçiplerinä.

Yazı 30

Bu Deklaraşiyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayırı kişilere veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklaraşiyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmä.